ALEXEI MATEEVICI

Poet, publicist, folclorist, traducător

100 de ani de la trecerea în eternitate

27 martie 1888 - 24 august 1917

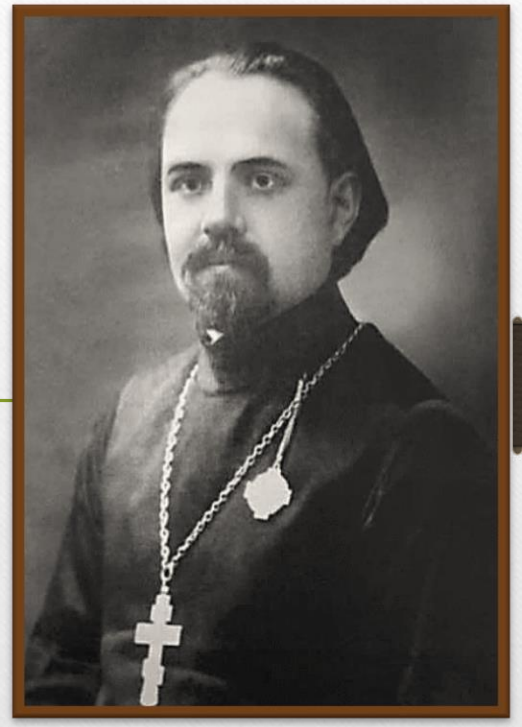

https://alchetron.com/Alexei-Mateevici-1277546-W#demo

„Talentat traducător, autor a zeci de articole şi studii (de folcloristică, în primul rând), culegător de folclor, Al. MATEEVICI s-a impus în literatura română prin poeziile sale originale, mai ales prin acelea în care dragostea faţă de ţară şi de cei umiliţi e preponderentă.”

Ion NUŢĂ

TABEL CRONOLOGIC

- **1888, 27 martie** – La Căinari, fostul judeţ Bender, se naşte Alexei Mateevici, în familia preotului Mihail Mateevici.
- **1893** – Urmează şcoala primară în satul Zaim, unde se mutase cu traiul părinţii.
- **1897-1902** – Este înscris la Şcoala Duhovnicească din Chişinău, pe care o termină „cu privilegii” (cu laude).
- **1902-1910** – Urmează studiile la Seminarul Teologic din Chişinău.
- **1906** – Debutează, în ziarul „Basarabia”, cu articolul „Chestia preoţească”.
- **1907** – Publică în „Basarabia” un ciclu de poezii: „Ţăranii”, „Eu cânt”, „Ţara” şi articole: „Sfântul Vasile – Anul Nou în obiceiurile moldovenilor basarabeni” şi „Din cântecele poporane ale Basarabiei”.
- **1910-1911** – Publică în „Chişiniovschie eparhialinâie vedomosti” studiul lingvistic „Momente ale influenţei bisericeşti asupra originii şi dezvoltării istorice a limbii moldoveneşti”, precum şi articolele „Motive religioase în credinţele şi obiceiurile moldovenilor basarabeni”, „Bocetele funerare moldoveneşti”.
- **1910-1914** – Studiază la Academia Teologică „Petru Movilă” din Kiev. Traduce mult din literatura rusă clasică şi studiază trecutul istoric şi cultural al poporului său.
- **1914** , 22 septembrie – Activează profesor de limba greacă la Seminarul din Chişinău.
- **1915** – Este numit preot militar pe Frontul galiţian, apoi pe Frontul român.
- **1917** – În vara acestui an Alexei Mateevici scrie poeziile: „Văd prăbuşirea”, „Cântec de leagăn”, „Basarabenilor”, „Frunza nucului”, „Unora” s.a.
- **1917**,17 iunie – Crează capodopera „Limba noastră”, care devine din 1994 Imnul Republicii Moldova.
- **1917**, 24 august – Se stinge din viaţă la spitalul nr.1 din Chişinău, fiind bolnav de tifos exantematic şi este înmormântat la Cimitirul Central din Chişinău.

https://ro.wikipedia.org/wiki/Alexei_Mateevici

OPERA

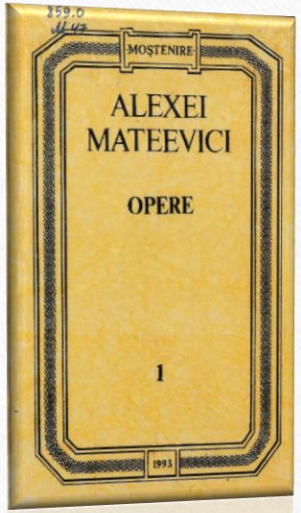

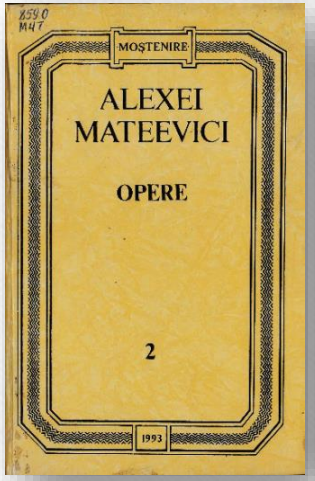

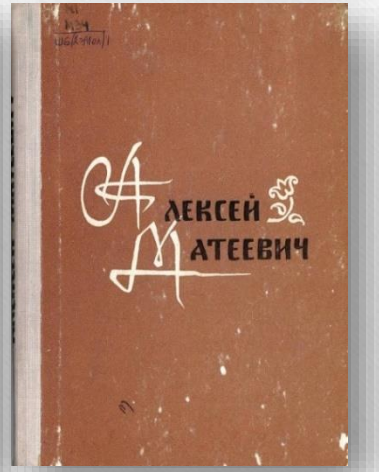

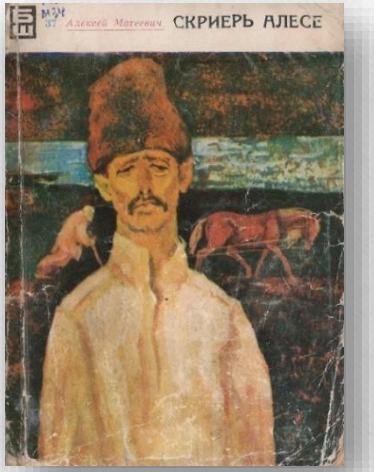

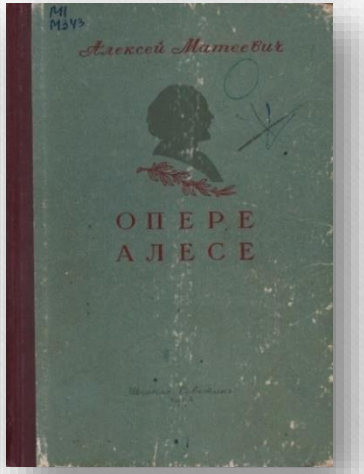

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

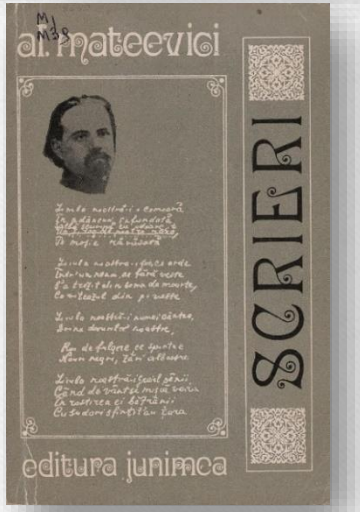

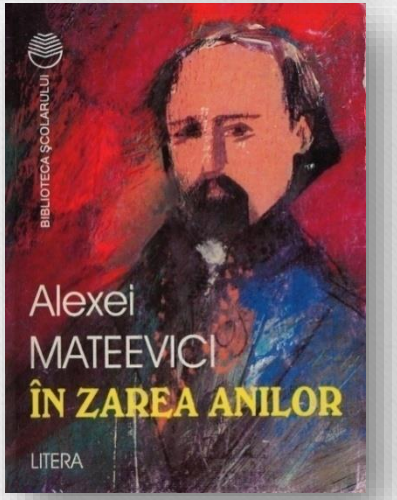

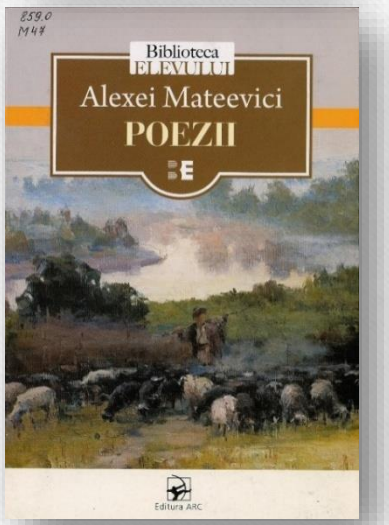

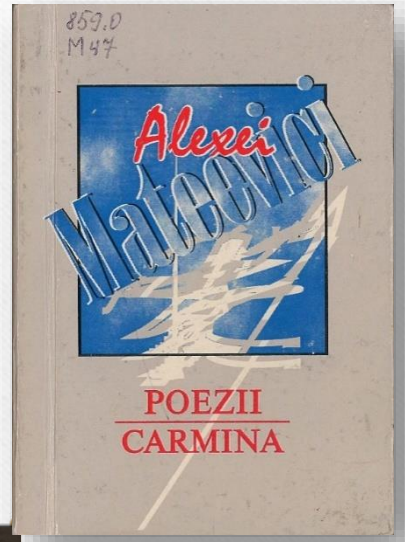

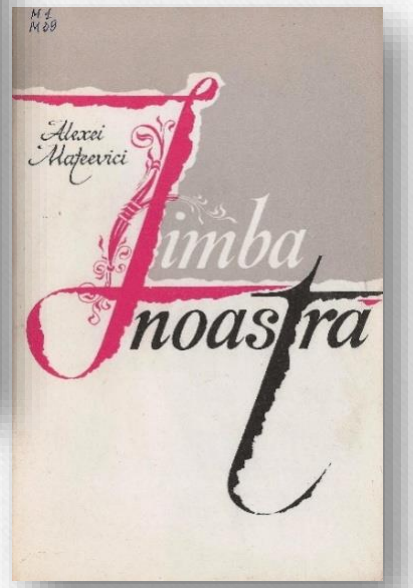

100 de ani de la publicarea poeziei „Limba noastră” (1917).

„Poezia Limba Noastră este capodopera operelor sale, este unul dintre cele mai frumoase poeme care s-au scris vreodată despre limba română, este un poem care a ajuns să fie imn al ţării.”

Arcadie SUCEVEANU

http://www.publika.md/poezia-limba-noastra-implineste-astazi-100-de-ani-zeci-de-flori-au-fost-depuse-la-bustul-lui-alexei-mateevici-de-pe-aleea-clasicilor-_2972331.html

Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte,
Ca viteazul din poveste.

„Poezia „*Limba Noastră”* este o izbucnire a unui popor sclav, care chiar întreţinut, hrănit şi îmbrăcat, nu avea dreptul a se crede om.”

Elena ALISTAR

PREZENŢE ÎN ANTOLOGII

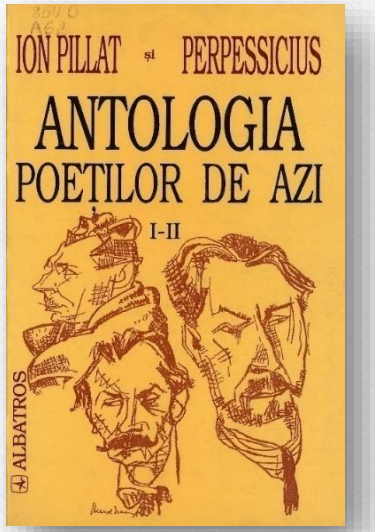

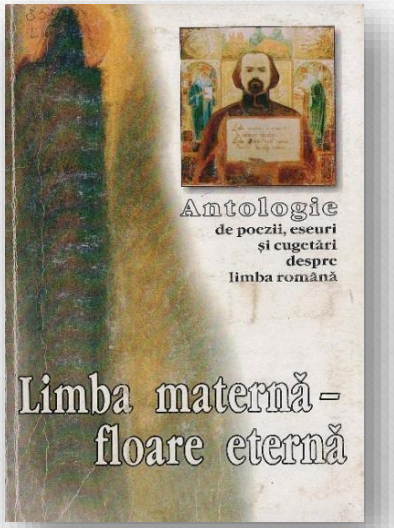

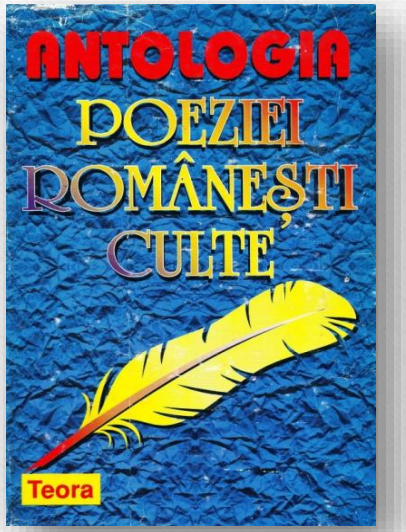

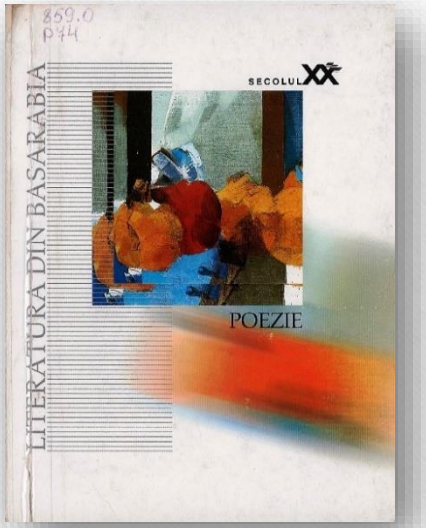

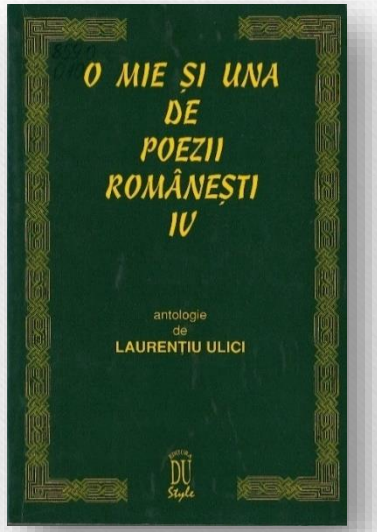

Limba noastră-i numai cântec,
Doina durerilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

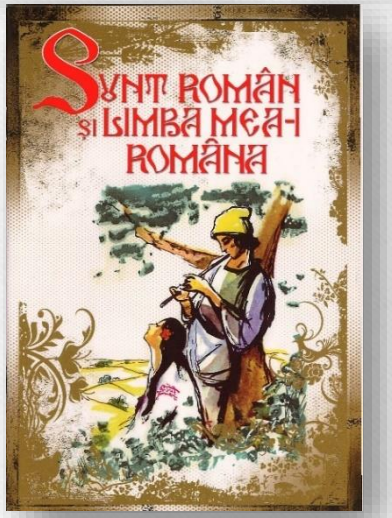

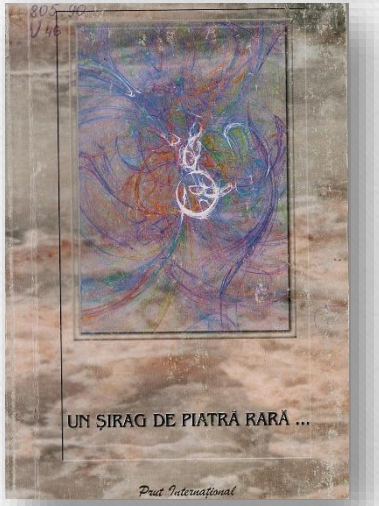

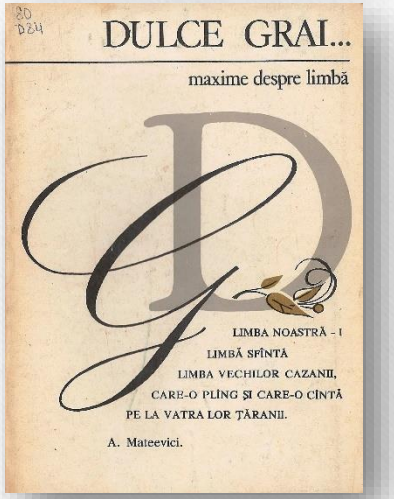

REFERINȚE CRITICE

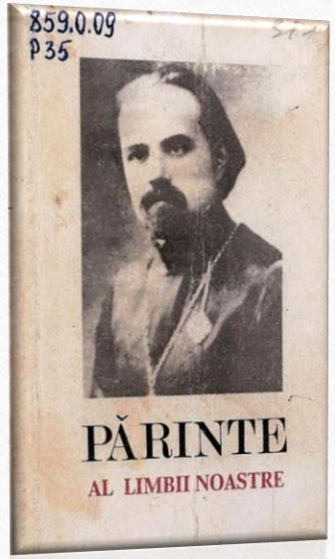

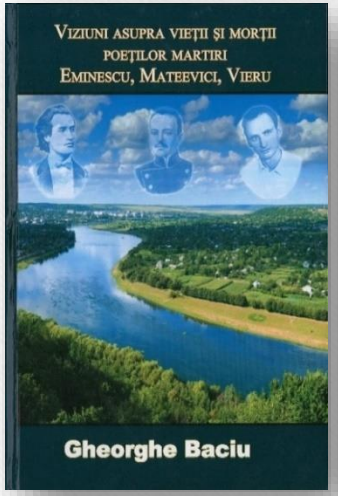

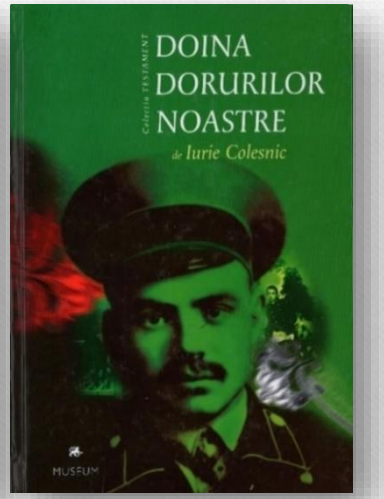

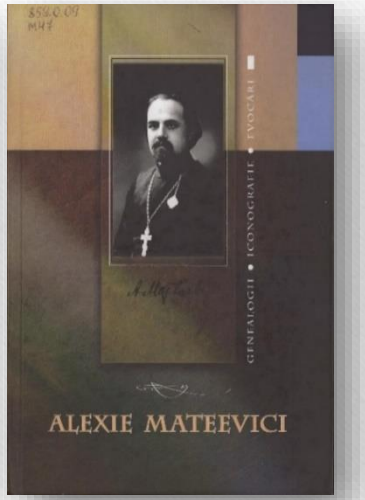

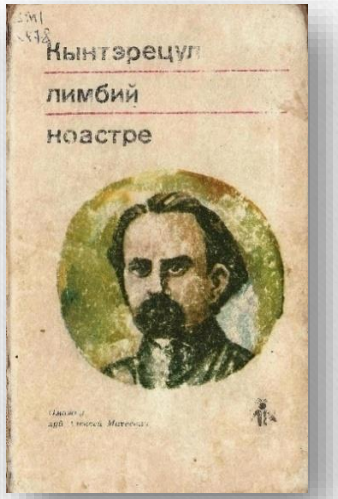

Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
În rostirea ei bătrânii
Cu sudori sfințit-au țara.

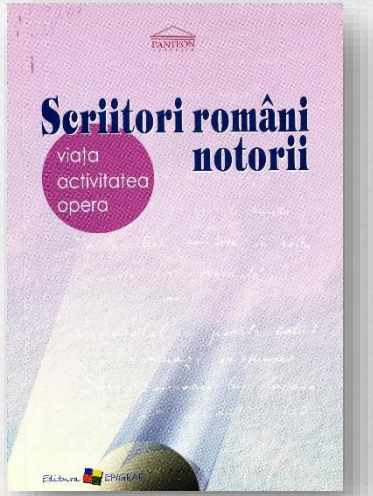

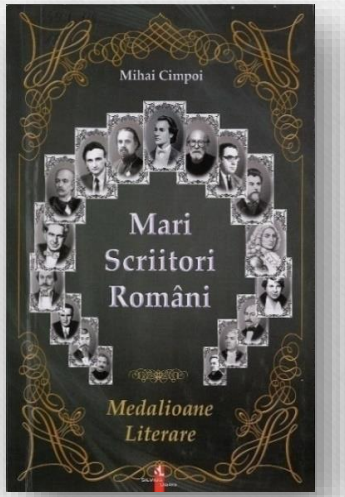

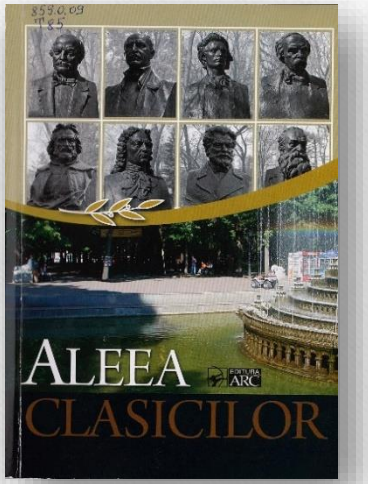

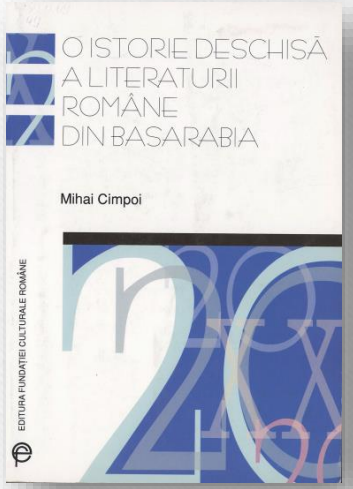

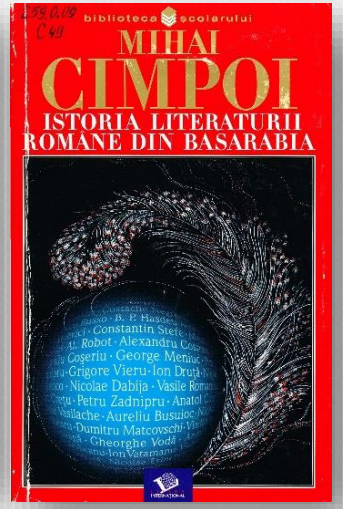

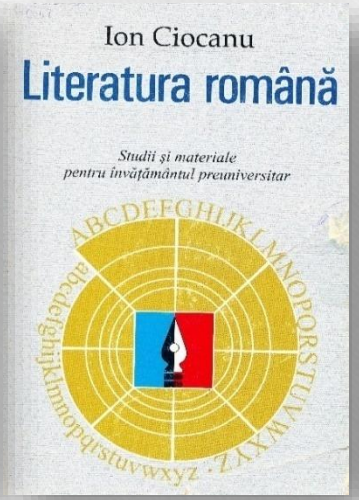

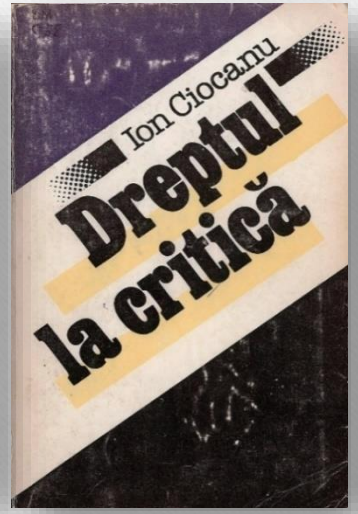

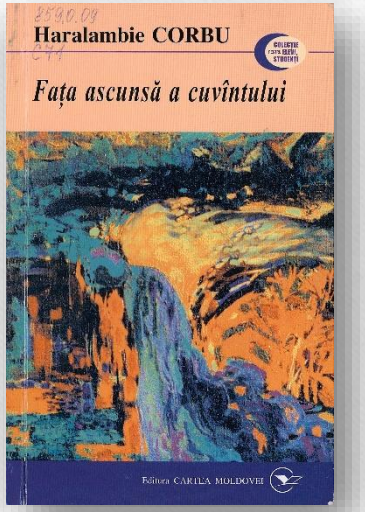

Limba noastră-i frunză verde,
Zbuciumul din codrii veșnici,
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
Ai luceferilor sfeșnici.

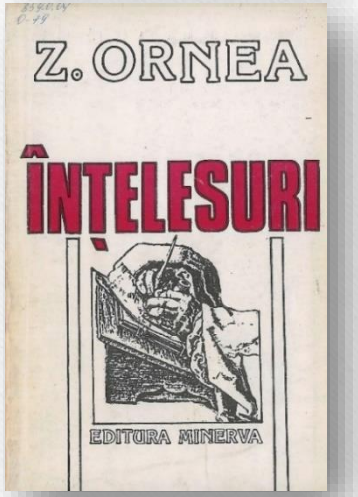

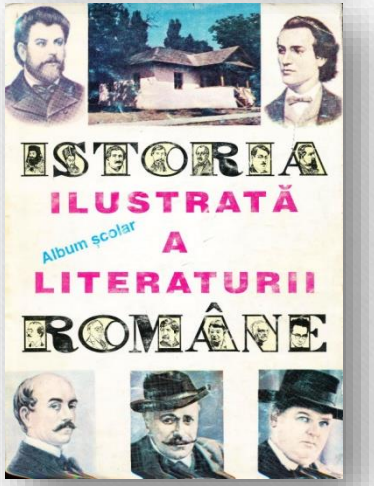

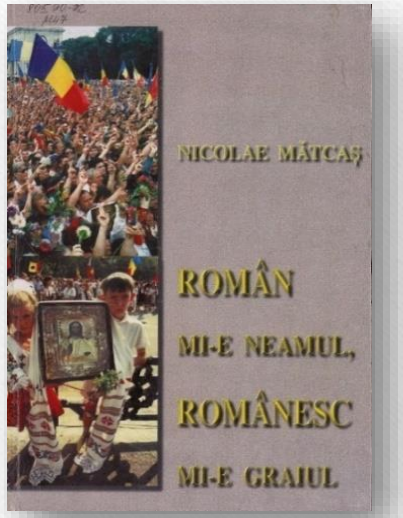

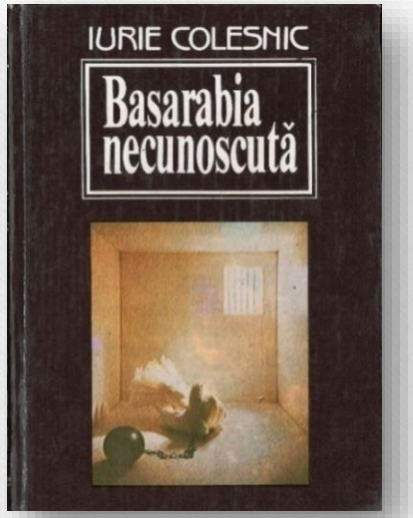

„Talent autentic, toarnă în tipare de vers iubirea de ţară şi durerea umiliţilor... Influenţat de poezia poporană dă versului său un ritm vioi cu prospeţimi de grai autentic românesc.”

Tiberiu TRETINESCU

Limba noastră-i vechi izvoade.
Povestiri din alte vremuri;
Şi citindu-le-nşirate,
Te-nfiori adânc şi tremuri.

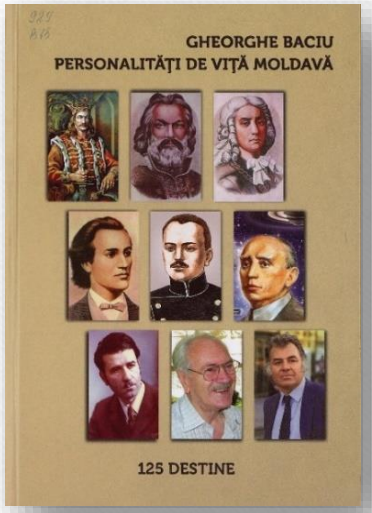

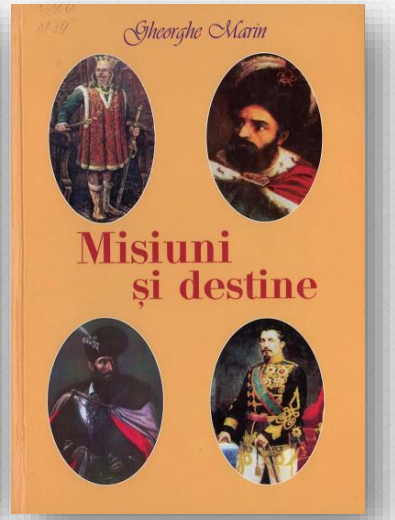

PREZENŢE ÎN SURSE DE REFERINŢE

BS USARB

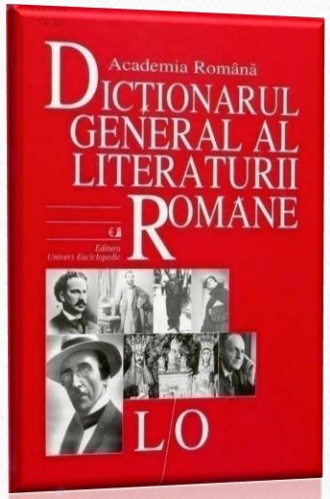

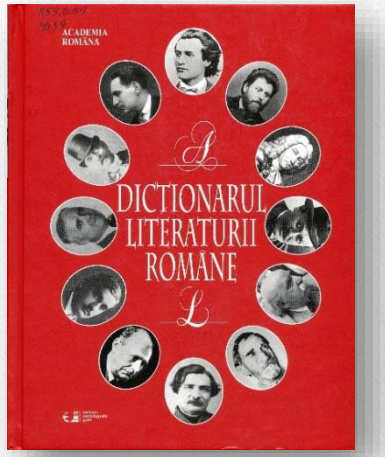

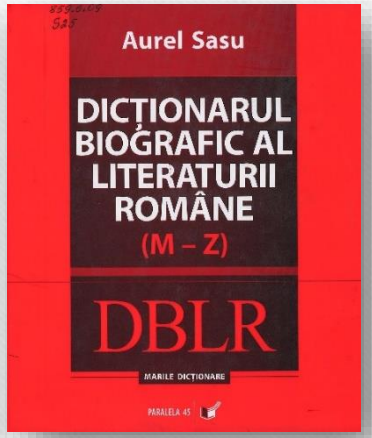

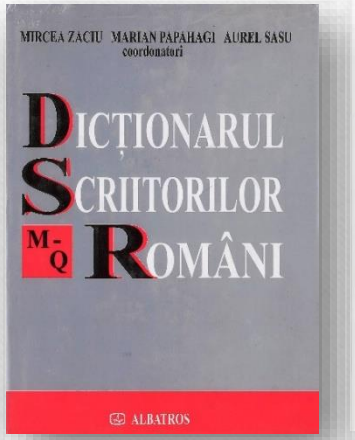

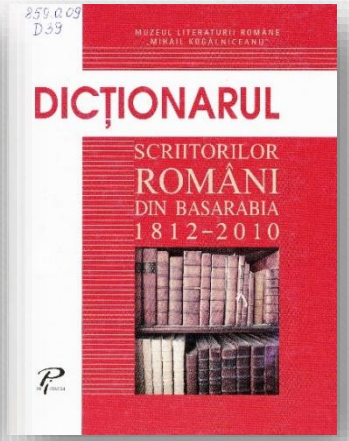

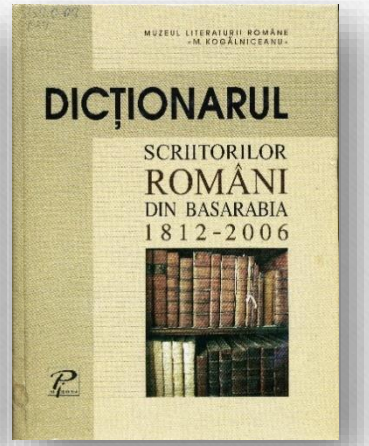

Limba noastră îi aleasă
Să ridice slavă-n ceruri,
Să ne spuie-n hram și-acasă
Veșnicele adevăruri.

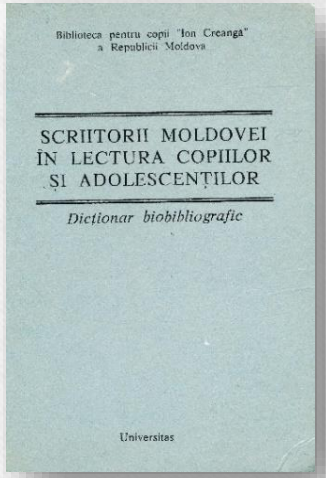

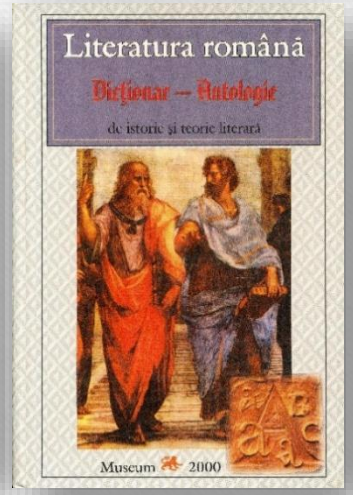

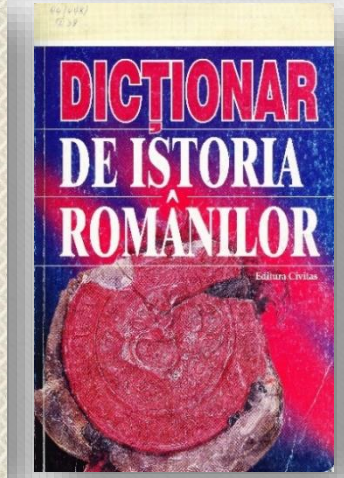

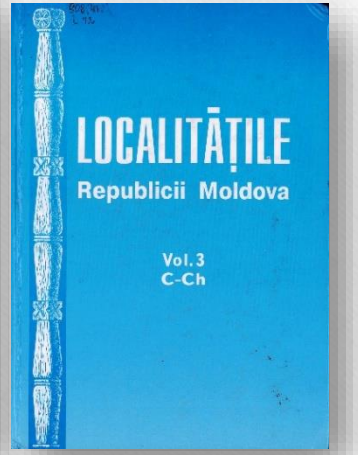

PREZENŢE ÎN CALENDARUL NAŢIONAL

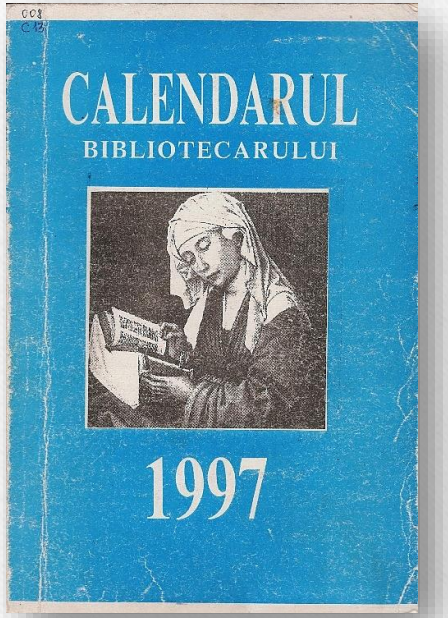

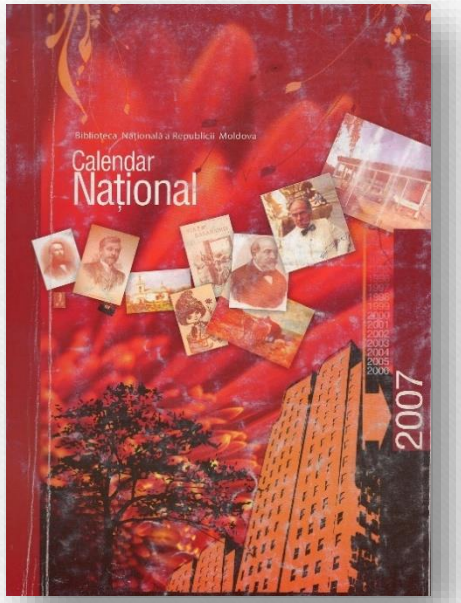

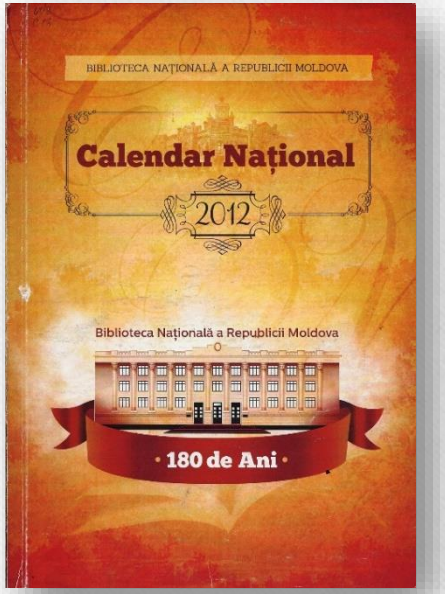

„Iubiţi Basarabia, dragii mei, iubiţi poporul ei cu sufletul deschis adevărului şi dreptăţii, iubiţi trecutul ei bogat în monumente istorice, mai ales cele bisericeşti, tradiţiile şi obiceiurile lui strămoşeşti – şi nu vă veţi înşela. Iubiţ-o, cunoaşteţi-o învăţaţi-o acesta este testamentu-mi adresat vouă...”

Al. MATEEVICI

PREZENŢE ÎN PUBLICAŢII PERIODICE

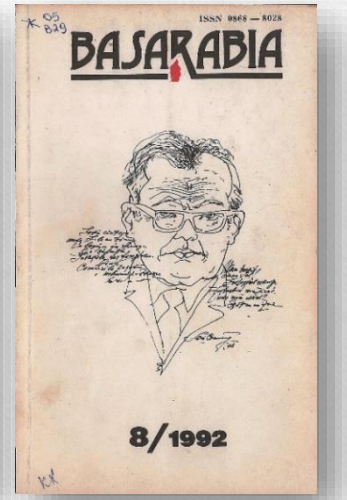

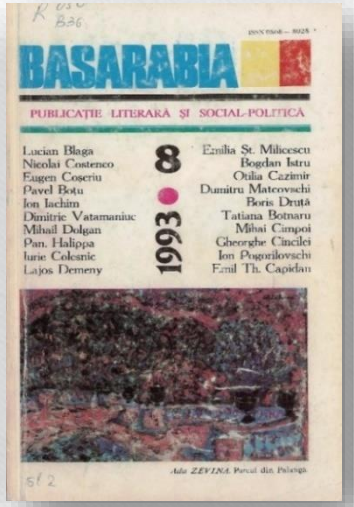

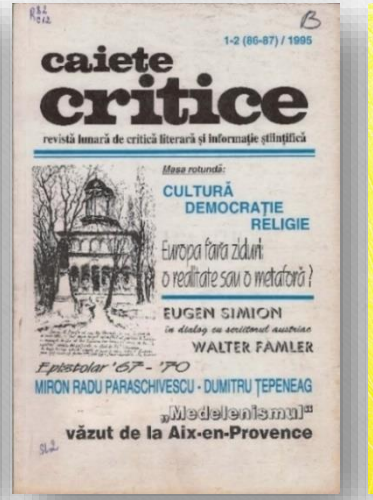

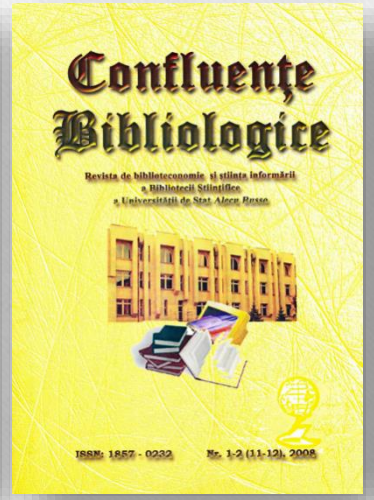

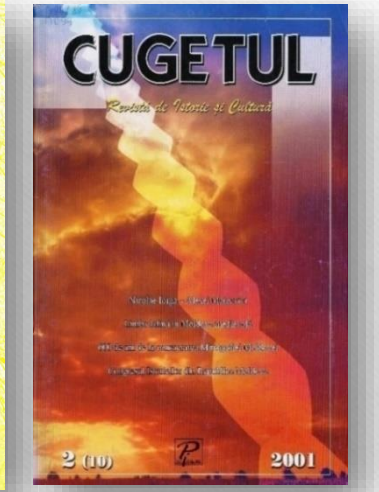

Limba noastra-i limbă sfântă,
Limba vechilor cazanii,
Care o plâng şi care o cântă
Pe la vatra lor ţăranii.

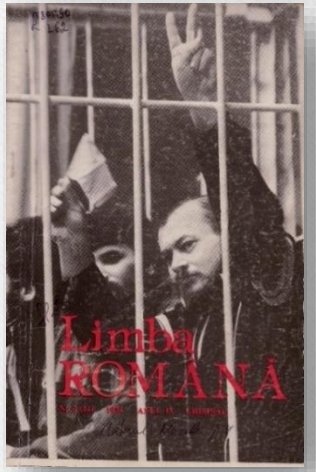

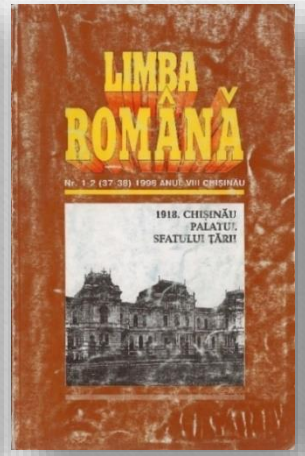

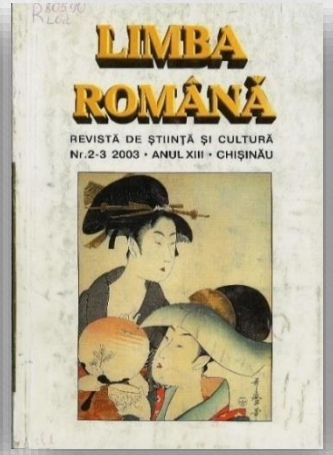

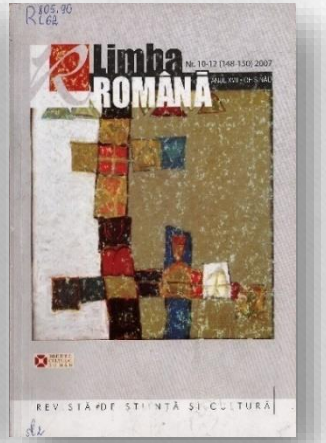

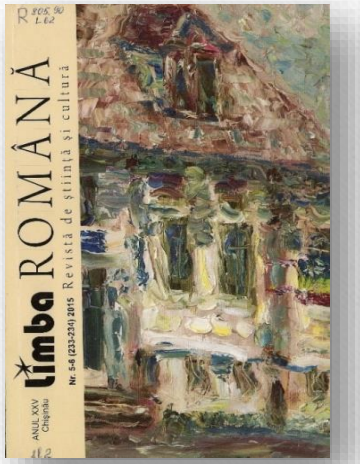

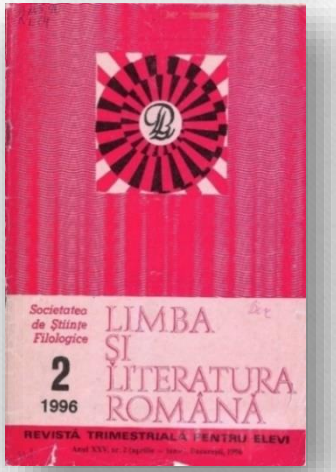

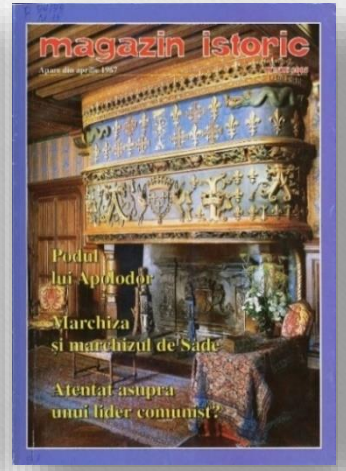

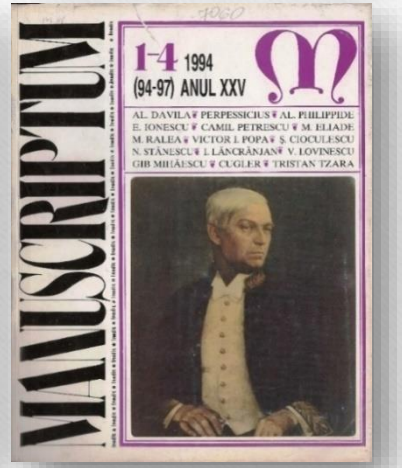

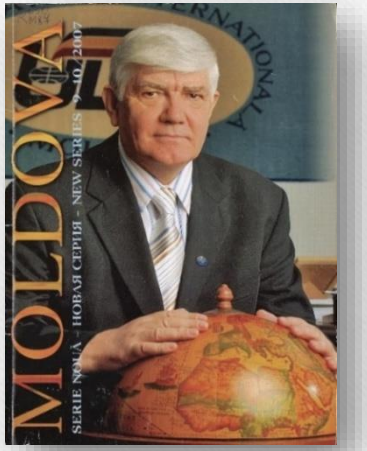

Înviați-vă dar graiul,
Ruginit de multă vreme,
Ștergeți slimul, mucegaiul
Al uitării-n care geme.

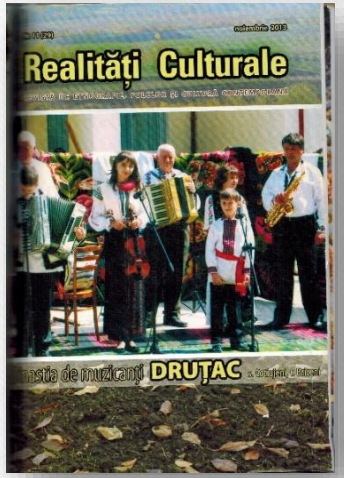

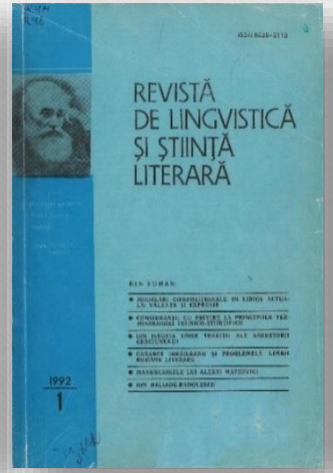

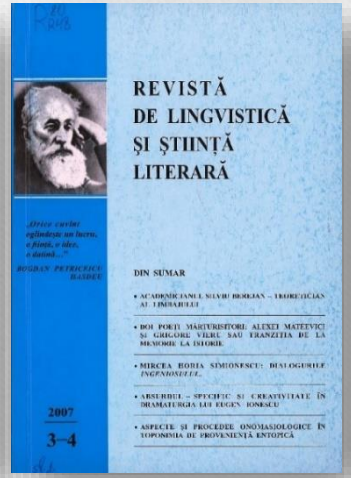

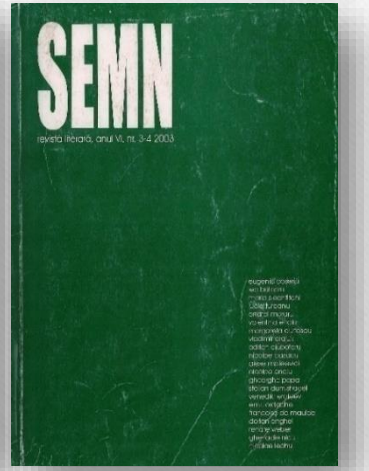

Strângeți piatra lucitoare
Ce din soare se aprinde,
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.

ALEXEI MATEEVICI ÎN ARTĂ

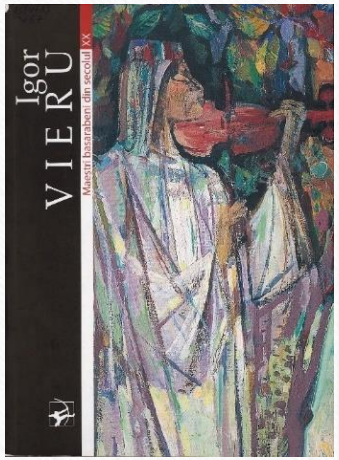

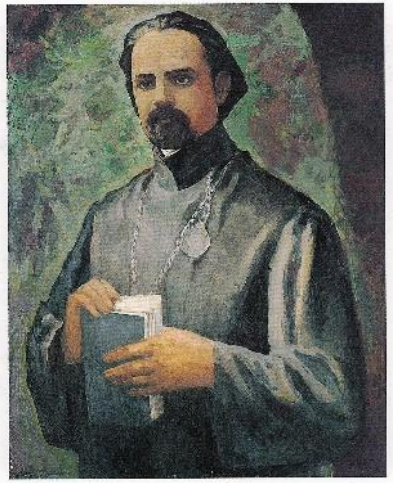

Portretul poetului Alexei Mateevici, 1975. Ulei pe pînză. 107 x 86 cm

Igor Vieru
Portretul poetului Alexei Mateevici.
1975. Ulei pe pânză.107x86cm

Bustul poetului Alexei Mateevici instalat în 1934 pe mormântul de la Cimititrul Ortodox Central de pe strada Armenească din Chişinău, Republica Moldova
Sculptor: Alexandru Plămădeală
Inginer: G.Levițchi

https://mazarini.files.wordpress.com/2014/07/mateevici-8.jpg?w=640&h=480

Casa - muzeu „A.Mateevici”,
Zaim, Căinari, Republica Moldova.

http://m.moldovenii.md/resources/files/photo/6/b/6bb56fb1aec2ecdc2451239845640a91_804.jpg

Nu veți plânge-atunci amarnic,
Că vi-i limba prea săracă,
Și-ți vedea, cât îi de darnic
Graiul țării noastre dragă.

Alexei Mateevici,
bustul poetului de pe Aleea Clasicilor, Chişinău, R.Moldova, 1990.
Sculptor: Dimitri Rusu-Scvorţova

http://www.istoria.md/articol/528/Alexei_Mateevici,_biografie

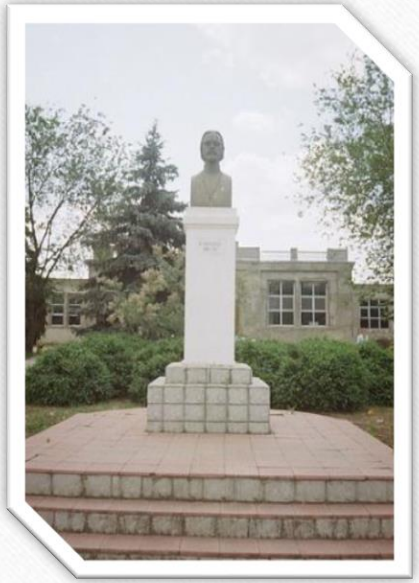

Alexei Mateevici,
bustul poetuluii,amplasat în faţa Liceului Teoretic din Căuşeni

http://photos.wikimapia.org/p/00/00/44/50/89_big.jpg

Alexei Mateevici,
Bustul poetului din faţa Casei Centrale a Armatei a Ministerului Apărării al Republicii Moldova, Chişinău.
Instalat: 17 mai 1998
Sculptor: Victor Niţa

http://photos.casata.md/index.php?l=ro&&action=viewfullimage&id=6936

Monumentul celor Trei Martiri –

Simeon Murafa, Alexei Mateevici, și Andrei Hodorogea, grădina Catedralei din Chișinău. Proiectul sculptorului Vasile Ionescu-Varo, 29 septembrie 1923.

Parcul Catedralei mitropolitane „Naşterea Domnului” din centrul Chişinăului, inaugurarea 29 septembrie 2016.

content/uploads/2016/10/DSC_5361nadeajda-roscovanu-photo.jpg?resize=1024%2C680

ALEXEI MATEVICI ÎN FILATELIE

http://graiesc.md/upload/Mateevici%20marca%202013.jpg

1992

http://observatoare.eu/2012/08/la-zaim-acasa-la-mateevici/

1998

https://ro.wikipedia.org/wiki/Alexei_Mateevici#/media/File:Stamp_of_Moldova_247.gif

2008

https://ro.wikipedia.org/wiki/Alexei_Mateevici#/media/File:Stamp_of_Moldova_md097cvs.jpg

2008

https://ro.wikipedia.org/wiki/Alexei_Mateevici#/media/File:Stamp_of_Moldova_md026pds.jpg

Moneda jubiliară (comemorativă) a fost emisă pentru a comemora 125 de ani de la naşterea lui Alexei Mateevici.

http://4.bp.blogspot.com/-f2PL41VAtpY/UgZigfTzxzI/AAAAAAAAzew/bD87OkyCKNs/s400/mon+alex+matv.png

„Mateevici a descoperit pentru noi fluviul necesar al limbii materne, scăldându-ne în care ne simţim mai întineriţi, mai bărbaţi, mai fără de moarte.”

Iurie COLESNIC

PREZENŢE ÎN INTERNET

https://ro.wikipedia.org/wiki/Alexei_Mateevici

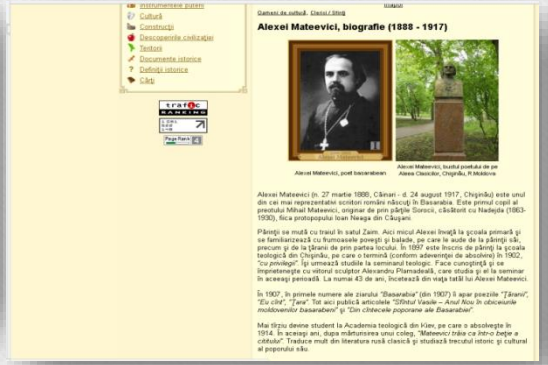

http://www.istoria.md/articol/528/Alexei_Mateevici,_biografie

http://10tv.md/poezia-limba-noastra-de-alexei-mateevici-implinit-un-secol/

http://basarabialiterara.com.md/?p=18926

Răsări-vă o comoară
În adâncuri înfundată,
Un şirag de piatră rară
Pe moşie revărsată.

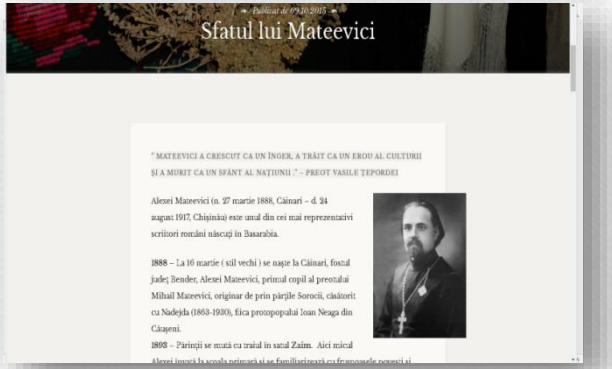

https://zlotescu.wordpress.com/2015/10/09/sfatul-lui-mateevici/

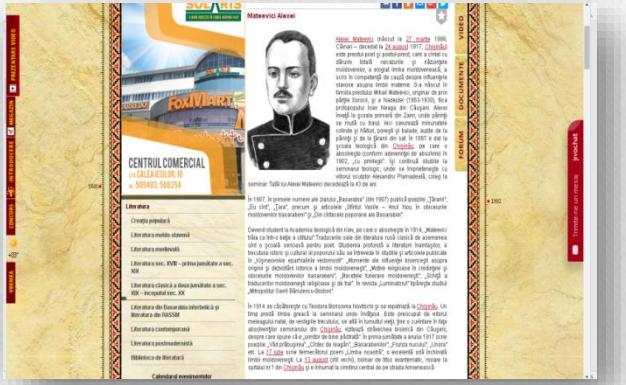

http://moldovenii.md/md/people/283

BIBLIOGRAFIE

- BACIU, Gheorghe. *Personalităţi de viţă moldavă* : 125 destine. Ch. : [S.n.], 2017. 348 p. ISBN 978-9975-129-29-9.
- BACIU, Gheorghe. *Viziuni asupra vieţii şi morţii poeţilor martiri: Eminescu, Mateevici, Vieru*. Ch.: [S.n.], 2014. 286 p. ISBN 978-9975-100-99-1.
- BANTOŞ, Ana. Doi poeţi mărturisitori: Alexei Mateevici şi Grigore Vieru sau tranziţia de la memorie la istorie. In: *Revistă de lingvistică şi ştiinţă literară*. 2007, nr. 3-4, pp. 54-61. ISSN 0236-3119.
- BUZDUGAN, Ion. Amintiri despre poetul Alexei Mateevici. In: *Magazin istoric*. 2005, nr. 6, pp. 6-11. ISSN 0541-881X.
- CIOCANU, Ion. Pentru un Mateevici integral. In: *Dreptul la critică*. Ch. : Hyperion, 1990, pp. 146-153. ISBN 5-368-00970-4.
- CIMPOI, Mihai. Alexei Mateevici, homo christianus. In: *Revistă de lingvistică şi ştiinţă literară*. 1995, nr. 1, pp. 15-18. ISSN 0236-3119.
- COLESNIC, Iurie. *Doina dorurilor noasre*. Ch. : Ed. Musem, 2007. 336 p. ISBN 978-9975-948-03-6.
- IRIMIA, Dumitru. A. Mateevici – autorul celui mai profund poem închinat limbii române. In: *Limba română*. 2015, nr. 5-6, pp. 341-349. ISSN 0235-9111.
- LEVIT, Efim, PÎNZARU, Sava. Consacrarea lui Alexei Mateevici. In: *Basarabia*. 1992, nr. 8, pp. 147-153. ISSN 0868 – 8028.
- *Părinte al limbii noastre*: Închinare către Mateevici. Ch. : Ed. Red. Rev. „Basarabia”, 1992. 141 p.

RESURSE ELECTRONICE

- COLECŢIA BIBLIOTECII ŞTIINŢIFICE USARB - http://primo.libuniv.md/
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Alexei_Mateevici
- https://zlotescu.wordpress.com/2015/10/09/sfatul-lui-mateevici
- http://www.versuri-si-creatii.ro/poezii/m/alexei-mateevici-6zudscu/
- http://ziarullumina.ro/marele-roman-preot-si-poet-alexe-mateevici-74825.html
- http://www.istoria.md/articol/528/Alexei_Mateevici,_biografie
- https://cersipamantromanesc.wordpress.com/2011/03/23/un-mare-poet-basarabean-si-un-mare-roman-alexei-mateevici/
- https://romaniabreakingnews.ro/alexei-mateevici-un-mare-poet-basarabean-si-un-mare-roman/
- http://ziarullumina.ro/poetul-limbii-noastre-71308.html
- http://basarabialiterara.com.md/?p=18926
- http://www.timpul.md/articol/125-de-ani-de-la-naterea-lui-alexei-mateevici-42331.html
- http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=228
- http://www.ziaruldegarda.ro/versuri-originale-si-folclor-de-alexei-mateevici-reeditat-in-bacau-de-ziua-nationala/

Realizat:

Ala Lîsîi, bibliotecar principal,

Ludmila Răileanu, şef serviciu,

Serviciul Comunicarea colecţiilor

Coordonator:

Valentina Topalo,

şef serviciu Centrul Manifestări Culturale

2017